

„Istarska Rijec“

Izlaži svakog četvrtka uveče.
Svakog drugog četvrtka donosi
literarni prilog „Mladi Istranin“.
Papelata za luzemenu iznudu
15—lira na godinu, za
imozemstvo 25—lira. Upravljanje
i uprava Istarske Riječi: Trst
(Trieste) — Via S. Francesco
d'Assisi 201, Telefon: 11-57

ISTARSKA RIJEĆ

Tjednik za pouku, gospodarstvo i politiku Istarskog naroda.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari!“ — Narodna poslovica.

Našim preplatnicima

Budući da je prvo izdanje današnjeg lista zaplijenjenjem odredbom prefekture u Trstu, to izlazimo u drugom izdanju samo na dvije stranice. Izostali su od prvog izdanja neki članici i više dopisa te radi toga molimo svoje depozične nek uzmite u obzir ovu ečnost iako ne budu njihovi dopisi ni drugi put objavljeni.

UREDNIŠTVO «ISTARSKE RIJEĆI»

Zemlja je majka naša...

Nas je narod od davnine pretežno ratar-
ski, premda nije uvijek zemlja bila isklju-
čivo njegova. Prošlost je njegova u ovim
krajevima ispunjena nepristanim borbama
za njegovo nacionalno i gospodarsko sa-
moosvajenje. Dugo je stjenjao pod jarmom
ljudijskih ugovjeća, kojih su ga potpolno iz-
rabljivali i kojih mu nisu dali da slobodno
dise. U svojoj je borbi bio ustrajan i čvrst,
te se postepeno oslobodio iz pandsa li-
hvara i gradičkih edera. Tih pred ratom
postao je naš seljak pravi gospodar svoje
zemlje i svoje voje.

No izgledalo je kano da zemlja nije za-
dovoljavala njegove životne potrebe, os-
bito u nekim stranama. Zato je počeo da
napušta svoju grudu i da seli u tujinu
uverjen, da će mu tamo biti bolje, odnosno
da će moći dobro zaraditi i vratiti se
imatiču kući svojoj. Usporedno s time,
opazio se i drugi pojavi. Naš je seljak
bacao u kut mostika i plug i polazio u
Pulu, Trst ili na Rijeku, jer je tamu uz
manje naporan rad mogao da u tvojnici
dobro zasluži, i lagodnije živi. — I zbijal
seljak, koji je ostanao na svojej zemlji, za-
vijao je položaju onih, koji su ctili.
Hijelo se i njemu u grad, tužio se nepre-
stano na svoje kmetstvo stanje. Prilike su
bile sadzale na selu takvo čudno ozračje,
da je naš seljak počeo da gubi volju za
podizanje svojeg gospodarstva. Racionalni
način obradivanja zemlje i nastojanje naših
gospodarskih društava i činitelja, da se
pridigne zemljoradnja u Istri, kano da nije
naslo odziva kod širih slojeva našeg na-
roda.

Nadošao je svjetski rat i njegov svršetak
sa svim svojim pogubnim i teškim posle-
dicima na. Tvrnici se zatvaraju, radništvo
se baca na ulicu, na hiljadu i hiljadu obite-
li ostaje bez kruha. Osobita kukavna sta-
nija opaža se u Liburniji i južnoj Istri, gdje
je putovanje bilo zanemarivo svoje gospo-
darstvo i pošlo u grad za poslom. — Naši
su i onako siromašni krajevi pusti-
jedno groblje, sve užide i jače, i jače... od
nikuda ponosi ni ljejka.

Neki se ipak još nadaju na emigraciju.
Pokušavaju da sele u južnu Ameriku i u
susjedne države. Mnogi se vraćaju natrag,
jer svuda hara besposlica ili u uslovi za
posao takvi, da je svakome bilo doma, u
oko i ne bolje, ali barem onako, kao u
ljudjini. — Ne sude u Sjed. Američke Dr-
žave ne može se niti misliti, jer je određeni
broj iseljenika vrlo malen, a i oni, koji su
već tamo javljaju svojima kod kuće, da
tamo nemoj posla, te će se morati povratiti.
Sta nam dake preostaje u ovoj delini
suzi? Sve će vraća kuci, u tujinu je zlo i
naopako, a živjeti se ipak moral jest živjeti
se mora, jedino u rodnoj domači estala
je kućica i osa zemlja, koju su nam djeđovi
naši namirili, da je čuvamo i obradujemo.
Mnogi od onih, koji su se radi besposlice
vratili u svoja sela, najbolje znadu, koliko
im zlata vrijedi ova komad zemlje. — Ne
koriste jadikovanja i tužakanja, jer u gra-
đovima je glad i besposlic, a u tujinu za-
nas opet posla nema.

Zemlja imadeomo malo, zato treba da je
čuvamo kao oko u glavi. Vratimo se na
rodnu grudu, jer samo ona može da nas
othrani i spasi od ekonomskog rasula. Pri-
tisku na nečovječji porezi i slabu godine,
ali doći će i za nas bolja vremena. Raditi
moramo i mičuti se na svome polju, obra-
davati ga treba, što razumjewe, baviti se
moramo i stočarstvom, a ne smiju pre-
zeti našim krajevima ni pečarstvo, svij-
lojstvo i gojenje buhača.

Sve, nade, koje se položu na na zani-
manja, koja mimoilaze poljodjelstvo, var-
ave su i dandanu stetne za naš narod. U
groznoj gospodarskoj krizi, koja se sve
većma zadržava, može da izdrži jedino
onaj, koji ne zaboravlja na duboke riječi
pjesnika, da je:

ZEMLJA MAJKA NAŠA...

Velika bijeda u Istri

Pisali smo već u više navrata, dapača-
ređovali u mnogo puta o tom predmetu. I
bili smo zbog toga proglašeni političkim
smutljivincima, koji podbavalo narod proti
Italiji, sve je bilo naravski u najvećem
redu, posvuda samo bogatstvo i preobilje.
Nedjutin je trčanski „Piccolo“ postao

gosp. Battara, Zadranina, da po Istri istraži
prilike i da vidi što je na stvari, da seljaci
ne plaćaju poreze. Slike, koje nam podava-
gosp. Battara, su istinite. On dolazi do za-
ključka, da istarski seljaci ne mogu da platе
poreze, jer nemaju ništa, jer je siromaštvo
stakno, koko nit u najbjednijim krajevima
južne Italije. Ali on konstatira, da se to
siromaštvo sri i pojavljuje posvuda u Istri
i tamo, gdje su krajevi bili prije bogati.
Nemarnost vlade, koja zapušta te krajeve
i slab sistem uprave su glavni krivci tom
propadanju. Riječ ima gosp. Battara.

Ekonomska kriza, veli on, kršila je po-
rezni sistem istarskog naroda. Posvuda vlada
nevjesta bijeda. Kako može taj narod da
platи poreze zaostale od godine 1915, kad
je bio tekton rata, po svjetlu ili evakuacije?
Beram, koji je bilo jedno gnijezdo bandita
tenkar za vrijeme francuske vlasti uspijelo
je istrijebiti tu socijalnu ranu, ali pod Au-
strijom se je banditizam opet pojavio. Sada
je ipak u tom pogledu malo bolje, premda
u krvini ima još mnogo tare. Zemlja ne rodi
niti treći dio onog što bi moral da rodi po
poreznom katastru. I seljaci su poplavljeni
od platežnih naloga. Ali oni bacaju harte,
sta će im harte, kad nemaju novaca? Kad
je ekselktor, koji dolazi redovito sa ka-
rabinjerima, uzeo sve, što može još da
uzme? Pljeni su i predava na dražbi, se-
ljak ostaje gol i prazan.

Velika je rana i pomanjkanje komunikacija
i cesta. Jedno pismo iz Baderne do Ti-
rana treba — pogodite, Europejci, koliko!
— treba tri dana, jer ide iz Baderne i Po-
reč, onda u Trst, onda u Pazin, a iz Pazina
po ljestvini u Tinjan. A Tinjan je odaljen
od Baderne 15 kilometara.

Pisan nastaviti će svoje članke, pa ćemo
se opet na njih da osvrnemo.

DOPISI

IZ RIJEKE

Oni milijuni. — Pečeni dijuman. — Kavalango.
Izbijena mist.

Još ni va tijeva oča i već se očti... Još nije
ni st glo na Rijeku one 25 milijuna, i već bi
neki hijeli na njihov račun da živi i «frajaju»
«Vedetta», nam je ovih dana iznijela jedan
članak, koji nam pokazuje, kakvi sve ljudi
dolaze na Rijeku i kakovim namjerama.

Bit će tome po prilike mjesec dana, što je
na Rijeku doputovali neki Attiloni. Rodio se
toviek u Trani, u provinciji di Bar, a došao
na Rijeku s jednom valizicom, a kojor bijaše
svemu jedna košulja, dva „koleata“, i jedan
par trošnji cipela. Malo robe, ali puno nade
i hijumanskog pamet i — dobrotu...

I tako, cim je moj Attiloni stigao na Ri-
jeku, umio se, očesliao i izišao... kamo?... Pa
kud će suza neg na oko? Kud će moj Attiloni
kug u plicu? „Daaante“, gdje je siguran,
da će nači: seljak, koja će ga razumjeti? Tu
je odmah počeo da privođe, kako je on
sa svima ministrica u Rimu „co mi ēo ti-
kao on, kad je tamo objeduo s ministrrom
de Stefanii a većera s ministrom Federzoni i
kako se luti na jednoga ministra, koj je jedan
prihvatio jedan njegov plan za proširenje ri-
jeke Luke...

Moj Fijumanci slušaju, kimađu glamov i sve
jedan drugome govorje: — Na nosu mu se vidi,
čeh el je intelijeeente... Još su mu se više
čudili, kad je stao da privođe, koko je do-
šao na Rijeku, same za to, da vidi na svoje
oči, što se tu radi, a kad se vrati u Rim, on će
već izmedju jedne pjetjace i druge kazati
ministrica, što traže da se učini.

Još je opštinje i temeljiti razvijao te
svje ideje u gospodarama, kod vina, što su mu
neizmjerno dobro i odusvjetili Fijumanci. Kod
četvrti čas počeo da biliži imena onih,
čeh su mu plačali vino i posudjavali novac bez
pauši da je, kako reče, slučajno ostao bez par-
ira, a to sve krijevom pošte, čeh će ga onaj
ministar pošte, koju mu još nije izričala jednu
napuštanju na deset tisuća lira... Medutim on
je biližio imena i svakome obećavao po jedan
dip onih 25 milijuna, što ih Rijeka debiti:
no 20, drugome 30, a nekima bogne i po
50 tisuća lira. To će on isplovati vrlo lato...

Jednu besednicu jednemu ministru kad većera
i novac će teć, kako Fijumera.
I moji mili Fijumanci slušali, smiješi li su
tih se ruke, i čovjeku toči i piščali. A onda, vino, ili nešto drugo, stoji, da sam po što sam
ispisao sve srušio, kao što se to obično srušava, izlo, osliša, da sam osjećaj, da sam prežderao
ispisavo se naziva, da je ja! Attiloni jedan redienega brata svoga...

Tako je dva magarcia od 500 lira
bilo prodano za 60 lira. Velika se masa

naroda nalazi u strašnom siromaštvo. Ljedi-
ci koji su bili prije nekakve godine još imu-
ni, danas prosjače. Osobito Poreština pruža-
užasnu sliku te neizmjerne bijede. Pore-
ština, koja je i inačica u moralnom i kul-
turnom pogledu zapuštena. Haraju bijeda-
ci i bolest i sigurnost za život i imetak, je
vrlo neizvjesna. (Op. ur.: Pisac navadja-
nekoj seli, ali što vrijedi za ta selja, ne
može se jednostavno generalizovati, jer
nisu sela na Poreštini moralno i kul-
turno tako propala.) Katuni ima 300 obi-
tavaca, tih zadnjih dana umrlo ih je od skra-
tice 12, a lječnika nema. Neznanje je
strahovito. U Sv. Ivanu hara bolest i kida-
život nejako slabje hranjenoj djeci.

Evo sela Ladrovči, evo Kringe, slike
morale, kulture i materijalne zapušte-
nosti. Imu kuću, gdje nema ni prozora, nema
samo vrata, a ljudi ne poznaju vilice. Pa
čemu, kad nemaju što jesti? I. t. d. Pisac
prelazi onda na Pazinsku, ističe csobito
Beram, koji je bilo jedno gnijezdo bandita
tenkar za vrijeme francuske vlasti uspijelo
je istrijebiti tu socijalnu ranu, ali pod Au-
strijom se je banditizam opet pojavio. Sada
je ipak u tom pogledu malo bolje, premda
u krvini ima još mnogo tare. Zemlja ne rodi
niti treći dio onog što bi moral da rodi po
poreznom katastru. I seljaci su poplavljeni
od platežnih naloga. Ali oni bacaju harte,
sta će im harte, kad nemaju novaca? Kad
je ekselktor, koji dolazi redovito sa ka-
rabinjerima, uzeo sve, što može još da
uzme? Pljeni su i predava na dražbi, se-
ljak ostaje gol i prazan.

Velika je rana i pomanjkanje komunikacija
i cesta. Jedno pismo iz Baderne do Ti-
rana treba — pogodite, Europejci, koliko!
— treba tri dana, jer ide iz Baderne i Po-
reč, onda u Trst, onda u Pazin, a iz Pazina
po ljestvini u Tinjan. A Tinjan je odaljen
od Baderne 15 kilometara.

Pisan nastaviti će svoje članke, pa ćemo
se opet na njih da osvrnemo.

obični hohšaper ili imbroljun, ščepali ga i za-
tverili u bokob, a moji Fijumanci ostali s du-
gim nosom.

Nije ovo prvi put, što su moji Fijumanci
ostali s ovakom dugim nosom. A svemu tomu
kriva je samo ova naša kolosalna hijumanska
dobra. Mi sve vjerujemo i svakome, jer
samo predobi, a iko je predobi, taj je oslu-
špoden — staro je njež. Jest! Jest!

No kada smo već kod osla, aido, da vam
pričam, šta mi se onomadne dogodilo u Trstu.
Imao ja tamo nekakvu poslu, pa kad ga izvri-
šiš, odoh da potražim gostionu, u kojoj cu do-
bro objedovati. Moj mi fijumanski nos namje-
rio na jednu krčmu, gdje se obično sastaju svi
rafračirani bonkulovi. Sjedn i pitam, imam
li ribe. — Si, gavemo skombri, dentai, e i
fijumani, odgovori mi kelner, zgodljivi Triest-
nac.

— Fijumani — kakovi vraži? — fijumani,
u čudu ē ja.

— Ma si, «fijumari...» La speti un momento.
Čovjek skoti u kuhinju i malo zatim doneše
mi jednoga velikoga... osliča. Ja ga začu-
djeno pogledam.

— Ma ovo su — azine... rekao sam ja.

— Ja, ma ovdje kod nas zovu ih — fijumani.

A zašto u Tržićan na zovete osličje — fiju-

mani? — počes nači: da moja da ljudim, jer

najzad krijev nož u ruci, a ja ne dam da se s

mojim rođenjem gradom nikko ruga. Imao i u

mene ponosa, corpodela britola!

Onda mi je on objasio, da je to sve rad.
Tržićani ne mogu nikako razumjeti,
što smo mogli mi Rijetan obijesiti o klin
svogu staru, slavnu autonomiju i toliko druge
stvari, koje su učinile, da smo pali s kjenja i u
osliča, pa kako su Triestinci duhoviti, oni
su da nam se narugaju, prekrstili osliči i azi-
ne u — fijumane. I tako, ako idele u tržićansku
peškiriju, ne čuti drugo, nego: «ma dia
un lo de fijumani, mezzo kilo de fijumani
due kili de fijumani... i sve tako.

U meni uskijepila žut. Dolazio mi je za-
grijebim onog velikog osliča i da ga sa svim tanju-
rom bacim u jlige onome kelneru, ali sam se

plasla. Šta vise, onaj siromašni oslič izvalio

na meni one svje velke i dobre oči tako

milko da bas kora da brata, da mi se razdalo i

kako se u tom času u mož želuču razbadili

moji d odovski instinkti, rekao sam kelneru

— Ispečte mi ga!

Cosa, ei fijum... Va ben!

I otišao. Osliči li kakvo eri vragovi u Trstu

veje: fijumani, bio je velo dobar. Sve je sam

izlaz, i glavu sam svu pocucao, a pametni

nisam postao za dijaku. I zato sam da ne

kažim dobrin vinem i ne znam dali je krivo

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

zatim da je vodio do rukama, ali da je

riča, na kravicu ale na vola, ki kmetu pomaže obdelevat zemlju. A to je, govor "Piccolo", kako da se stave plačila na plug ale na motiku, ale pak kako bim ja rekao, kako da se stave tašti na pero s kemi se piše, ale pak na lapis, s kemi se deca vade pisat.

Fr.: Ma justo tako! Ljudi Božji, kamo čemo priti, ako se bude tako napred hodilo? Jur.: Tega se i "Piccolo" najveć boji. On piše: Mussolini je još lane pred celim svetom rekao, da je Istra va takovoj mjeri, da njoj treba valje pomoći i to ča više moguće. Zač se ti pomoći ne pošalje Istre? — pita "Piccolo".

Fr.: Ima pravol Svi talijanski fašisti govore, da je Mussolini muž beseda, kakoviga mi još rođaka majka pod ovom našem suncem. Zač se spuni ča j' rekao? Zač ne pomore Istre?

Jur.: To pita i "Piccolo" i govor: — Kad smo bili pod Austrijom, morali smo delat fašion, i austrijski je porezni ured na njih zračunavao ono, ča se je moralno plaćati. Ta plaćala na harte bile su dosta velika, ma se je plaćalo, kada se je moglo i kako se je moglo. Kad god bi primorao robu, ma do prodaji, do ezeljekije ne bi nikada prislo. A ovde, pod Italijum stave ti ne harti već plaćala, a moras ih platit, ake no, poč te i pod tambur sve ča još imas.

Fr.: Ča to je rekao "Piccolo"? Da smo mi to rekli, pucali bi na nas, da smo šverzni, da smo proti Italije i da nas treba zato fulminat.

Jur.: Ja ma "Piccolo" govor, da ovo ča on piše, ni putita i na oni nemiri, i ono velo nezadovoljstvo ko se već vidi po Istre, da mi politika, da bi mogla biti. I još govor: Ako hude ovo ovako napred hodilo, ovi nemiri i ovo nezadovoljstvo po Istre postat će političko, ljudi će se svati proti guvernu, a svet preko kumfine će se veseliti temu i novine celega sveta će pišati, kako je u Istre zlo i kako je narod jako nezadovoljan. I to da će skoditi i Istre i Italije.

Fr.: Ki bi mane bil jedanput rekao, da će "Piccolo" ovako pisat!

Jur.: Vremena su se promenila. Jedanput su ovi naši ovudnji Talijani pisali, da je Istra "identitet terra", "chella e ricca". Talijani su to verovati, pak kada su prilišno, su rekli: kada je Istra "identitet" e "ricca", neka plaća... I zato su ta plaćila. A da se j' jedanput pisalo, da je Istra strizna, bilo je za sigurno sve drugo. "Nego daneski smo se htelo previše zastaviti. Pustimo malo za drugi put.

Fr.: A borme — pustimo!

IZ MUNA.

Iz naših strana malo vam se javljamo, jer nemam kod nas ništa dobrog, pa bi morali samo tuškati.

Nikim se ne možemo, povaliti, jer otkada smo se slabe ponijeli na prologodisnjem izboru, kada da ne sma je srpm pred našim poštivim narodnim ljudima. A i slobija zalazimo u sve veće blato.

Naša narodna noćnja, kojom se ponosila cijela Cijaria i čitav naš narod sve više izčriva, a naše ženske hoće da budu moderne.

Zabomo je sblje, da se gabi naše ljepe narodne ruhe, po kojem su nas pozvali ovi sujevi, da smo čisti i svoji ljudi.

K nama dolazi u pričnom broju naša obilježena novina "I. R.", a čita se medju nama takoder neki slovenski list, koji se razdor i mrižnju među narodom. Pomicište brako, kako se to slaze Mane u Cijariji i "čonj list". Nastojimo, da naširimo svoju jedino pravu novinu "Istarsku Rječ", i da se na nju mnogi preplatimo. — Ona će nas malo pomladiti i stvari na pravi put, jer mi već zaboravljano, da smo Slaveni. Izgubili smo naš junakst naš narodni ponos, jer su nas i svi zaboravili. Među nam nitko u narodnom pogledu nista ne radi, niko se za nas ne brine i tako ide sve slabio.

Opasimo se i držimo se svoga roda i živika, da ne budu drugi na nas kavalirati pretom. Mladki iz Muna.

Politički pregled

Vanjska i unutarnja politika Italije.

Prigodom rasprave o proračunu italijanskog ministarstva vanjskih poslova da je Mussolini u rimskom senatu ekspozor u vanjskoj politici Italije. Prije svega je istakao, da je naša sahrane ženevskoga protokola nastupilo u Evropi zatjed, ali da su sva pitanja ostala neriješena. Konstatovao je, da Hindenburgov izbor u Italiji nije primjeren nepolovljivo i da je predstavnicima Italije u inozemstvu naložio, da istaknu kako italijanska vlada smatra, da Hindenburgov izbor može da oklasi rješavanje svih međunarodnih pitanja, u kojima je Njemacka zainteresovana. O odnosima s Jugoslavijom je rekao, da su srdatni i vrlo dobri i da prema Jugoslaviju provodi politiku, otpočetu prijateljskim paklom, koje je ostvareno političkim paklom. Ova se politika nastavila na konferenciji u Firenzi, čiji će zadržati mnogo koristiti odnosima ova naroda. Dobri međusobni odnosi doneli su mnogo koristi Rici. Sto se itče Bugarske i komunističke opasnosti u njoj, rekao je, da je italijanska vlada potpomogla, da Bugarskoj bude dozvoljeno poveća-

Naš veliki natječaj za nagrade

Pretplatnici „Istarske Riječi“, pozor!

Po ožicanju američkih i engleskih nija nanovo preplatite za godinu dana i preplatite odmah i namire.

2. Natjecati se mogu samo oni naši pretplatnici, koji stanuju u Jelskoj Krajini, Zadru i u Lastovu.

3. Rješenja moraju se poslati najkasnije do 30. juna ove godine na upravu "Istarske Riječi". Rješenja poslati poslije toga roka ne će se uzeti u obzir, te su takvi natjecatelji isključeni od svake nagrade.

A sada da vidimo, kakve su te nagrade. Ima ih dosta. Darovi su nam dali i stavili u tu svrhu na raspolaganje prijatelji našeg lista. Nekoje ne će da budu imenovani. Sigurni smo, da će se dobiti još mnogo darova, pa će prama tome broj nagrada i porasti. Mi ćemo već u listu javiti. Nagrade jesu za sada slijedeće:

I. nagrada: 600 lira u gotovom novcu i putni trošak u trećem razredu do Trstu i natrag;

II. nagrada: 400 lira;

III. 5 kg kave;

IV. 10 kilograma šećera;

V. 2 muške kuharice;

VI. 12 ženskih maramica;

VII. mala i račna budilica iz nikla;

VIII. Velika slika Marka Kraljevića u bojama, u okviru sa staklom;

IX. jedan kisobran;

X. Stroj za makarjenje grožđa u vrijednosti 400 lira (daranje g. Puhalj — Pula);

XI. 6 ručnika (daranje gospodja M. L. u Trstu);

XII. jedna sumpornjača.

Druge nagrade slijede u budućim brojevima.

tem u borbi za naša narodna prava. Nađeni izdajci, veliki učenjaci svjetskoga glasa, pravi urednik malog listića će se baderi svesli; kad opazi da i on i oblasti imaju isti cilj: uništiti "Istarsku Rječ".

Uredjenje imovinskih odnosa u Istri.

U ponedjeljak, dne 25. o. m. sastala se u Puli italijansko-jugoslavenska komisija za uređenje imovinskih odnosa u Istri. Komisija je sastavljena od 6 članova i 6 zamjenika. Jugoslaviju zastupao dr. Matko Lelingina, dr. Dinko Trinajstić, dr. Marijan Čukar, dr. Ivan Antončić, župnik Andrijević i dr. Jelisić, a Italiju senator Chersich, dr. Farina, Lanuza i dr. Steffe.

Zadatci spomenute komisije jesu: taj, da privede rješenje sva pitanja, koja se tici u prvom redu cijele Istre, a zatim njenog manjeg dijela, koji je propao Jugoslaviji. Kako se u dobro informiranim kružima, računa, komisija će brzo dovršiti svoj rad.

Rezultati jednog popisa pucanstva.

Po zadnjem popisu pucanstva, naravski po popisu kako su ga znali provesti, propozili da ima u Jelskoj Krajini 887.753 žitelja, od kojih je italijanske narodnosti 530.180 (t. j. 56,7%), Slovenaca ima 258.944 (t. j. 29,2) i Srbo-Hrvata 92.800 (10,5). Razumije se, da su te narodnosti ovakve na brojene samo ad usum definiši. Popis se nazime nije vodio, na temelju narodnosti, kojci svatko pripada, nego onaj, koji je znao da govorci italijanski, taj je jednostavno bio naveden kao Italjan. Kad je koji Hrvat rekao da govorci i italijanski, a to znače velika većina kod nas, tada su ga vršili jednostavno među Italijane. Sad je Istra definitivno spasena. Ali, kad nas ima tako malo, zašto toliko strah! Zar nas ne bi mogli jedanput pustiti na miru, te dati nam i škole na našem jeziku, kako nam to po svim prirodnim i božjim zakonima pridaje?

U Veneciji Tridentinskoj su pronašli da ima u svemu 622.288 žitelja, od kojih su 426.638 (t. j. 69,5%) Italijanci, a 195.650 (t. j. 31,4%) Nijemci.

A la bonheur!

Rijeka sjedište biskupske diocese.

Čitamo, da je Rijeka postala sjedište jedne biskupske diocese. Time je ispunjeno već davnina želja Rijecana, koji računaju, da će im ta okolnost koristiti u ekonomskom obziru. Zrno do zrna pogaća, kamen do kamena palača!

Za one, koji imaju uložne knjizice skra-hirane Banke Adriatike u Opatiji.

Svi oni, koji imaju uložne knjizice Banca Adriatike u Opatiji za malene iznose, kojih nisu prijavili, nisu poslužili knjizice gospodinu dru Uliksu Stangeru u Opatiji. Na taj način će bez troška spasiti, što se bude od Banke spasiti moglo.

JAVNA ZAHVALA.

Udovica Francisca Fratar, rođ. Mandić, zahvaljuje se svim, niže navedenima darovateljima za pripomoč, koja joj je nuždi i bolesti pružena.

Darovali su, sve sami rodoljubni Lovranci, po 5 dolaru: Vidovici Ema, Ivan i Andrej Petrić; po 2 dolaru: Augustin Letis, Franjulj Frank, Marcević Ivan, Grizilo Rudolf, Tomićić Giurgija i Antun, Miščević Anton (Pikolo), Spazzafumo Max, Kožul Andrej; po 1 dolar: Sterle Andre, Petrić Rok, Bašan, Franjo, Coirent, Černić Franjo, Širola Anton, Roketić Anton, Roketić Bartol, Roketić Ivan, Petrić Anton, Mrak Nikola (Pistola), Markulin Ivan (Parapić), Rubinac Josip, Marković Ljona i Roketić Anton.

Najsrdačnija hvala svima od Lovrantske družbe No. 29 Persing An Carteret N. Y.

Udova Francisca Fratar, rođ. Mandić, LOVRAN, dne 15. maja 1925.

JAVNA ZAHVALA.

Prigodom moje osamdesetogodišnjice sjedinili su me se mnogi moji mladići i stariji prijatelji, s kojima sam u prošlim današnjim lipanjem radio i s kojima danas dijelim, što nam vjetar nosi. Dirlnut tolilikm istakzima bratice Ilijavci idućim svima: — Mila braćo!

Od srca vam hvala!

U OPATIJI, u maju 1925.

Ivan Fićin
pomorski kapetan.

Istarska Posuđilnica u Puli registrirana zadruga na ograničeno jačenje Javlja

da će se prvi lipnja tek god. premjestiti svoje sjedište iz ulice Castropol u vla-siličku kuću, koja se nalazi u ulici Badoglio br. 9 (en San Martino).

STARIŠINSTVO.